

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Legis scopus. De tribus statibus generis humani sub natura, sub lege, &
sub gratia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Legis scopus. De tribus statibus generis humani,
sub natura, sub lege, & sub gratia.

CAPVT QVINTVM.

HIc ergò secundùm Pelagianos est legis data scopus, ut sanitas morbis, & moribus delinquentium per legem afferatur. Expressit hoc improbante licet vehementer Augustino idem ille Iulianus cum dixit: *Ambigi non potest hanc fuisse causam maximam promulgandæ legi ut proderetur, & caveretur peccatum, quod prius latebat.* Non enim per legem prodi tantum peccatum iuxta illud Apostolicum, *per legem cognitio peccati: & peccatum non cognovi nisi per legem: sed etiam caveri volunt.* Quod si non fiat non legis insufficientia sed hominum culpa contingere. Ipsi enim, ait Pelagius, *al maiorem misericordem accipientes legem per suam negligentiam non custodientes, in manus ceciderunt delicti.* Sic videlicet ipso auctore Lex ad salutem data subintravit, ut abundaret delictum. Quo autem ordine lex istud præstet, & qua occasione fuerit necessaria, operæ pretium est ex Pelagianæ doctrinæ fundamentis expendere.

Cùm Pelagianii ab ista nimia naturæ & liberi arbitrii defensione repellerentur, per quam supra diximus eos omnem iustitiam, iustitiæq; perfectionem angelicam ac divinam, naturalibus humanæ naturæ ac liberi arbitrii viribus, (quas Deus videlicet gratis dederat) ascriptisse non facile invenire potuerunt, cur natura illa quæ sine peccato, sine vitio, sine poena integra & fortis nascitur, aliud adiutorium, atque hoc ipsum non nisi legis doctrinæq; postularet. Cui necessitati naturæq; imbecillitati ut aliquod velum dogmate suo salvo prætenderent, tres in humano genere status commenti sunt, unum sub lege naturæ,

A alterum sub lege Moyfi, tertium denique sub gratia, illa nempe quæ propriè Christi dicitur. Nam alioquin & natura secundum ipsos, & lex ipsa Moyfi gratia vocatur, etsi non propriè Christi. Sub lege natura vixisse docent homines primos usque ad tempus datæ legis. Tunc enim propter illam primæ conditionis integritatem, nulla omnino gratia nisi natura indignis, ex qua propter vigorem naturalis legis naturalemque arbitrii libertatem, quam homini Deus creando contulisset iustè sanctæque vivere possent, & omnia mandata Dei facillè custodire si vellent. Sic ergò quod ante generaliter per omnes hominum ætates, ubique locorum per solam illam primam naturæ, & liberi arbitrii gratiam fieri posse docuerant, ad solam illam primorum hominum vitam mitigando restrinxerunt. Audi ipsos differentes, atque ita dividentes tempora Pelagianos, ut dicerent: *Primum vixisse iustos homines ex natura, deinde sub lege, tertio sub gratia.* Ex natura scilicet ab Adam tam longa ætate qua lex nondam erat data. Tunc enim, aiunt, dæmentatione cognoscitur creator, & quomodo maximum esset vivendum scriptum gerebatur in cordibus, non lege litteræ sed naturæ. Et luculentius ipsemet Pelagius: *Nec illud est parvum arguendum ad comprobandum naturæ bonum, quod illi primi homines per tot annorum spatia absque ulla admonitione legis fuerunt, non utique quod Deo aliquando creatura sua cura non fuerit, sed quia se talem sciebat hominem fecisse naturam, ut eis pro lege ad exercendam iustitiam sufficeret. Quod non mirum esse sentiunt, eo quod sicut apud Prosperum dicunt.*

Lex insita cordibus, intus

Hoc moveat quod scripta foris.

Carm. de iugrat.

Addunt verò, peccandi licentiam & consuetudinem magis paulatim magisq; invaluisse. Ex quo factum sit, ut natura à teneris educatione depravata exemplisq; corrupta, legis instructione poliri debuerit, & veluti limâ ignorantia rubigo deteri, ut naturali integritati restituta, vi legis iustitiam implere sufficeret. Hunc esse secundum hominis sub lege Moyfi statum. Quando ait Pelagius, *recentioris adhuc naturæ usus viguit, nec humane rationi velut quandam ensigmentem, longus usus peccandi abduxit, sine lege dimissa est natura, ad quam Dominus nunquam vitio*

A obrutam, & quadam ignorantia rubigine infectam, si manus legis admovit, ut huius frequenti admonitione expulsetur, & ad suum posse redire fulgorem. Et in Commentarijs in Epistolas: *Pene lex in oblivione In. 7. Rom. erat naturalis, quæ suggererat quod sit peccatum, id est, in. 18. circolex littera superimposita est, ut commoveret obli-vos. Subscribunt magistri sui verbis discipuli: Verum, inquit, vitiatior moribus ubi cepit non sufficere natura iam decolor, lex ei addita est, quæ velut Christi. 16. lima fulgore pristino, detrita rubigine redderetur. Vnde Prosper Pelagianorum jam prostratorum voces Semi-Pelagianis præformans canit:*

Dicite multos

Arte & sponte sua sanctos ab origine mundi

Absque Deo placuisse Deo.

Lib. de iugrat. c. 21.

Ecce habes statum legis naturæ.

Decretaque legis

*Tunc data cum peior mos & corruptior ætas,
Terror instanti, & formidine legis egeret.*

Dicite

Dicite plectentes apices mortisque ministros
Hoc expresse operis, quod gratia vivificatrix.

ECce habes statum sub lege. Ex quibus li-
quet ex duobus capitibus legem fuisse nec-
cessariam, uno, ut rubiginem ignorantiae velut
lima dederet; altera, ut contra contractam &
invalescentem peccandi consuetudinem ho-
mo legis exhortatione penaque muniretur.
In c. 3. Galat. n. 3. Vtrumque breviter tangit Pelagius: Lex, in-
quit, propterea data est ut nō transgredi vel
cogerit vel doceret, usque dum Christus veniret. Sic
enim exponit illud Apolloli; Propter transgressio-
nem posita est (lex) donec veniret semen eius pro-
miserat.

Adiiciunt denique, cum propter nimiam
humani generis corruptionem, quae peccandi
consuetudine inoleverat, lex non sufficeret am-
plius ad justificandum, ad implendam manda-
torum iustitiam, Christus tanquam tanti mali

Lib. de grat. Christi. c. 26. medicus venit qui homines adventus sui medi-
cina sanaret; Pelagius: Sed postea quia nimia pec-
candi consuetudo praevaluit, cui sananda lex parum
valuit, Christus venit, & tanquam verbo despera-
tissimo, non per discipulos sed per seipsum medicus ipse
subvenit. Et in Commentarijs, Christum venis-
In c. 8. Rom. n. 5. se docet ut justificatio legis impleteretur in no-
bis, nempe: ut quod in illa (Iudaeis) repugnante
et in illi consuetudine implere non potuit, in nobis saltem
impleatur, qui exemplo Christi mortificabimus

In c. 3. Galat. n. 14. carnem. Et ideo qui hoc tempore ex operibus
legis sunt, sub maledicto esse decernit, quia ita
praevaluit consuetudo peccandi, ut nemo iam perficiat

In c. 4. n. 3. legem. Atque isto sensu docet, in plenitudine tem-
poris missum esse Filium Dei, quia, inquit, iam
impletam erat tempus quando legem per malam con-
In c. 3. Epist. ad Tim. n. 28. suetudinem nemo poterat custodire. Nam olim ipso
delirante, hoc homines poterant: sine fide autem
Christi ut alibi garrit, sacra litterae, legis & Scri-
pturarum, iam non sufficiunt ad salutem. Hinc Pe-
lagius apud Augustinum hominem sub lege
positum, qui etiam bonum appeteret voluntate,
usu tamen praecipitaretur in malum, vult ab

A Apostolo induci clamantem, quis me libera-
bit à corpore mortis huius? Quem, inquit, ab hoc
Lib. de grat. Christi. c. 39 consuetudinis malo dicit liberandum esse per Christum
qui credentibus sibi primo omnia per baptismum in pec-
cata dimittit: Deinde imitatione sui ad perfectam in-
citat sanctitatem, & vitiorum consuetudinem virtu-
tum vincit exemplo. Hi sunt igitur tres illi di-
versi ac celebres status, sub quibus varijs tem-
poribus homines iuste vixisse contendunt, quos
breviter omnes indicat & eorum totam sententiam
explicat quodam loco Augusti: *Lib. 1. ad Bonif. c. 21.* *licet vos non
valis munici gratia Christi et eadem gratia IESU
Christi salvi facti credantur ante ius, sed distribu-
tione temporum secundum Pelagium, in cuius libro hoc legi-
tur, & ante legem dicitur salvos factos esse per natu-
ram, deinde per legem, postremo per Christum, quasi
hominibus duorum superiorum temporum ante eum
scilicet & in lege sanguis Christi non fuit necessa-
rius.* Qua in re quamvis verbis aliam doctri-
nam ab illa prima proferre videantur, dum tan-
dem Christi gratiam videntur agnoscere, re
tamen vera si bene eorum doctrina ponderetur,
unum idemque per ambages docent. Eo
quippe tendunt omnia, ut per naturam & libe-
rum arbitrium, sine ullo verae Christianae aequae
gratiae adiutorio iustitia statuatur. Nam sive
dicant per legem esse iustitiam, quam veluti
viam demonstratam arbitrij sui viribus homo
ambulet; sive dicant ad hoc hominem per
Christi doctrinam magis exactae viae pericula,
anfractus, ac diverticula declarantem, adiuvari,
nihil aliud profecto dicunt quam si aperte
profiterentur per naturam, hoc est naturales li-
beri arbitrij vires, quicquid faciendum cavend-
umque didicerit, facientis atque caventis esse
iustitiam. Quod tunc constat si plenus, cum
causas effectusque, adventus Christi totamque na-
turam gratiae quam hominibus per incarnatio-
nem suam attulit, ex doctrina Pelagiana pro-
tulerimus.

In tribus situm est adiutorium gratiae Christi, & primò,
de remissione peccatorum.

CAPVT SEXTVM.

TRIA sunt adiutoria propter quae
peccatoribus afferenda Christum venis-
se, perfectamque vitam ac mortem
hominibus exhibuisse profitentur: Re-
Lib. de nat. & grat. c. 19. missionem peccatorum, Doctrinam Evangelicam, &
virtutum exemplum. Quod ad primum attinet, fa-
tentur Pelagiani, divinitus esse expianda peccata
commissa, & pro eis Dominum exorandum esse, propter
veniam scilicet promerendam: Quia id quod factum
est, facere in seipsum, multum ab ipso (Pelagio) lau-
Ibid. data potentia natura & voluntas hominis non potest,
Lib. de grat. c. 13. inquit Augustinus. Et alibi: Dicunt etiam gra-
tiam Dei, quae data est per fidem IESU Christi,
quae neque lex est neque natura, ad hoc tantum vale-
re ut peccata praeterita dimittantur, non ut futura
videntur, vel repugnantia superentur. Hoc autem
secundum ea quae diximus cum illa moderatio-

A ne intelligunt, ut ista Christi gratia sit necessa-
ria non omnibus, sed ijs tantum qui peccave-
runt. Posse enim hominem ita perfecte vivere, ut
nulla peccati cuiusquam remissione indigeat. Ad
hoc igitur Christum venisse docent, ut peccata
quae effreni legis transgressione commissa fuerant,
non sicuti lex comminando, ulciscendoque pu-
niret, sed credentibus liberalissime condonaret,
& male vivendi consuetudinem baptismi sui
gratia tolleret. Luculente declarat hoc Iulianus
cū Augustino disputans, de illo Apostoli Pauli
loco, quis me liberabit de corpore mortis huius. Hoc
enim Apostolum retulisse docet; *Lib. 1. spor. imperf. cont. Inl. f. 82a*
ad consuetudinem delinquendi, à quo reatu post incarnationem Christi
si per Testamentum novum quisque liberatur. Quam
Christi gratia accuratius explicando subiicit.
Ostendit unicum esse in illa tempestate subsidium,
si cre-

